

บทที่ 6

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

6.1 สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้มีการกำหนดวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงผลกระทบทางตรงของปัจจัยผลักดันเศรษฐกิจชุมชน ที่มีต่อกิจกรรมในกระบวนการเศรษฐกิจชุมชน รวมถึงศึกษาถึงผลกระทบทางตรงของกิจกรรมในกระบวนการเศรษฐกิจชุมชน ที่มีต่อการจัดสรรกำไรส่วนเกินของชุมชน และศึกษาถึงผลกระทบทางตรงและผลกระทบทางอ้อมของปัจจัยผลักดันเศรษฐกิจชุมชน ที่มีต่อการจัดสรรกำไรส่วนเกินของชุมชน

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) มีรูปแบบของการวิจัยเชิงสำรวจ (Exploratory research) ซึ่งมีวิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในรูปแบบของการสำรวจ โดยการใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือ เพื่อรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นกลุ่มอาชีพที่อยู่ในชุมชนที่ประสบความสำเร็จในภาคตะวันออกเฉียงเหนือในเขตจังหวัดนครราชสีมา อุบลราชธานี สุรินทร์ ขอนแก่น อุดรธานี และเลย จำนวน 408 ตัวอย่าง จาก 136 กลุ่มอาชีพ ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบอาศัยความน่าจะเป็น (Probability sampling) ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratify random sampling) โดยการแบ่ง 2 เขต คือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ได้แก่ จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดอุบลราชธานี จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 214 ตัวอย่าง จาก 72 กลุ่มอาชีพ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ได้แก่ จังหวัดขอนแก่น จังหวัดอุดรธานี และจังหวัดเลย จำนวน 192 ตัวอย่าง จาก 64 กลุ่มอาชีพ หลังจากนั้นทำการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) โดยให้กลุ่มอาชีพในแต่ละจังหวัดมีโอกาสที่จะถูกเลือกเป็นตัวอย่างเท่า ๆ กัน

ข้อมูลซึ่งเก็บรวบรวมจากแบบสอบถามนำมาวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) โดยการแจกแจงความถี่ เพื่อหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน นอกจากนี้ยังใช้สถิติอ้างอิง (Inferential statistics) ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ ทาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's correlation coefficient) และการวิเคราะห์เส้นทาง (Path analysis) โดยการหาขนาดของผลกระทบด้วยการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ (Multiple regressions) ผลการศึกษาสรุปตามวัตถุประสงค์ได้ดังต่อไปนี้

ในด้านข้อมูลทั่วไป พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงร้อยละ 74 มีอายุระหว่าง 45 - 49 ปี ร้อยละ 19.1 สถานภาพสมรสร้อยละ 86.8 การศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา ร้อยละ 39.2 ประกอบอาชีพทำนาร้อยละ 46.9 สินค้าที่ผลิตส่วนใหญ่เป็นประเภทผ้าและเครื่องแต่งกายร้อยละ 60 มีตำแหน่งเป็นประธานกลุ่มอาชีพ ร้อยละ 33.8 รายได้ของกลุ่มอาชีพเฉลี่ยต่อเดือน 10,000 - 20,000 บาท ร้อยละ 26.4 กลุ่มอาชีพส่วนใหญ่มีจำนวนสมาชิก 10 - 20 คน ร้อยละ 36.8 และส่วนใหญ่เคยได้รับการอบรมกลุ่มอาชีพจากทั้งภาครัฐและเอกชน ร้อยละ 96.1

ภาพรวมปัจจัยผลักดันเศรษฐกิจชุมชน 4 องค์ประกอบ

ปัจจัยผลักดันเศรษฐกิจชุมชน ในด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ พบว่า ผู้นำเศรษฐกิจชุมชนยอมรับความคิดเห็นของคนอื่นได้ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.15$) และสมาชิกกลุ่มมีความรู้ด้านวิธีการผลิตสินค้าในระดับมาก ($\bar{X} = 4.18$) อีกทั้งเจ้าหน้าที่ได้มีส่วนร่วมเป็นที่ปรึกษาในการประกอบอาชีพให้แก่ชุมชนในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.25$) ด้านการพัฒนากลุ่ม หรือองค์กรชุมชน พบว่า สมาชิกกลุ่มมีความเข้าใจถึงการรวมกลุ่มอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.07$) ด้านการพัฒนาพื้นฐานเศรษฐกิจ พบว่า สมาชิกกลุ่มได้มีส่วนร่วมในการหาเงินทุน โดยการจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์ในชุมชน และมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของกลุ่มออมทรัพย์อย่างสม่ำเสมอในระดับมาก ($\bar{X} = 3.75$) ด้านการพัฒนาพื้นฐานทางกายภาพ พบว่า สมาชิกกลุ่มมีส่วนร่วมในการพัฒนาและปรับปรุงระบบประปาภายในชุมชนเพื่อการบริโภคและการผลิต และมีส่วนร่วมในการพัฒนาและปรับปรุงถนนในชุมชน เพื่อการบริโภคและการผลิตในระดับมาก ($\bar{X} = 3.43$)

ภาพรวมปัจจัยกิจกรรมในกระบวนการเศรษฐกิจชุมชน 4 องค์ประกอบ

ปัจจัยกิจกรรมในกระบวนการเศรษฐกิจชุมชน พบว่า ด้านการผลิต กลุ่มอาชีพให้ความสำคัญกับคุณภาพของผลผลิตในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.27$) ด้านการบริโภค สมาชิกกลุ่มมีการควบคุมค่าใช้จ่ายในการบริโภคไม่เกินกว่ารายได้ที่มีอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.81$) ด้านการแปรรูป กลุ่มอาชีพได้รับความรู้ในการแปรรูปจากเจ้าหน้าที่ของรัฐในระดับมาก ($\bar{X} = 3.90$) ด้านการขาย กลุ่มอาชีพมีการขายผลผลิตโดยการขายปลีกในระดับมาก ($\bar{X} = 4.07$)

ภาพรวมปัจจัยการจัดสรรกำไรส่วนเกินของชุมชน 4 องค์ประกอบ

ปัจจัยการจัดสรรกำไรส่วนเกินของชุมชน พบว่า ด้านการให้การศึกษา กลุ่มอาชีพนำผลกำไรมาสนับสนุนการศึกษาในรูปแบบของอุปกรณ์การเรียนในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.80$) ในด้านการให้ความอนุเคราะห์ในชุมชน กลุ่มอาชีพนำผลกำไรมาสนับสนุนเงินทุนแก่เยาวชนที่เพิ่งจบการศึกษาเพื่อประกอบอาชีพ สนับสนุนการให้เงินช่วยเหลือ และการรักษาพยาบาลแก่คนชรา และสนับสนุนกิจกรรมที่เหมาะสมแก่คนพิการในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.56$) ด้านการสร้างสาธารณูปโภค กลุ่มอาชีพนำผลกำไรมาสนับสนุนการจัดการสิ่งปฏิกูลภายในหมู่บ้านในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.59$)

และด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ กลุ่มอาชีพมีการร่วมกิจกรรม เพื่อให้ตระหนักถึงคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติในระดับมาก ($\bar{X} = 3.56$)

สำหรับผลการศึกษาที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการวิจัยสรุปสาระสำคัญได้ ดังต่อไปนี้

6.1.1 ผลกระทบทางตรงของปัจจัยผลักดันเศรษฐกิจชุมชน 4 ปัจจัย คือ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การพัฒนากลุ่ม/องค์กรชุมชน การพัฒนาพื้นฐานเศรษฐกิจชุมชน และการพัฒนาพื้นฐานทางกายภาพ ที่มีต่อกิจกรรมในกระบวนการเศรษฐกิจชุมชน 4 ด้าน คือ การผลิต การบริโภค การแปรรูป และการขาย

6.1.1.1. ปัจจัยผลักดันเศรษฐกิจชุมชน มีผลกระทบทางตรงต่อกิจกรรมในกระบวนการเศรษฐกิจชุมชน

ในด้านการผลิต พบว่า ปัจจัยผลักดันเศรษฐกิจชุมชนในด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ มีผลกระทบทางตรงต่อกิจกรรมในกระบวนการเศรษฐกิจชุมชนในด้านการผลิตมากที่สุด 0.450 รองลงมา คือ การพัฒนากลุ่ม/องค์กรชุมชน และการพัฒนาพื้นฐานทางกายภาพ 0.251 และ 0.212 ตามลำดับ

ในด้านการบริโภค พบว่า ปัจจัยผลักดันเศรษฐกิจชุมชนในด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ มีผลกระทบทางตรงต่อกิจกรรมในกระบวนการเศรษฐกิจชุมชนในด้านการบริโภคมากที่สุด 0.464 รองลงมา คือ การพัฒนาพื้นฐานเศรษฐกิจชุมชน 0.208

ในด้านการแปรรูป พบว่า ปัจจัยผลักดันเศรษฐกิจชุมชนในด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ มีผลกระทบทางตรงต่อกิจกรรมในกระบวนการเศรษฐกิจชุมชนในด้านการแปรรูปมากที่สุด 0.424 รองลงมา คือ การพัฒนากลุ่ม/องค์กรชุมชน และการพัฒนาพื้นฐานทางกายภาพ 0.202 และ 0.161 ตามลำดับ

ในด้านการขาย พบว่า ปัจจัยผลักดันเศรษฐกิจชุมชนในด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ มีผลกระทบทางตรงต่อกิจกรรมในกระบวนการเศรษฐกิจชุมชนในด้านการขายมากที่สุด 0.513 รองลงมา คือ การพัฒนาพื้นฐานเศรษฐกิจชุมชน 0.278

ผลการวิเคราะห์ขนาดของผลกระทบของปัจจัยผลักดันเศรษฐกิจชุมชน ที่มีต่อกิจกรรมในกระบวนการเศรษฐกิจชุมชน สามารถสรุปได้ว่า ปัจจัยผลักดันเศรษฐกิจชุมชน มีผลกระทบทางตรงต่อกิจกรรมในกระบวนการเศรษฐกิจชุมชน โดยปัจจัยผลักดันเศรษฐกิจชุมชนในด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ มีผลกระทบมากที่สุดต่อทุกปัจจัยของกิจกรรมในกระบวนการเศรษฐกิจชุมชน ได้แก่ ด้านการขาย การบริโภค การผลิต และการแปรรูป 0.513 0.464 0.450 และ 0.424 ตามลำดับ

6.1.2 ผลกระทบทางตรงของกิจกรรมในกระบวนการเศรษฐกิจชุมชน 4 ด้าน คือ การผลิต การบริโภค การแปรรูป และการขาย ที่มีต่อการจัดสรรกำไรส่วนเกินของชุมชน ในด้านต่างๆ 4 ด้าน คือ การให้การศึกษา การให้ความอนุเคราะห์ชุมชน การสร้างสาธารณูปโภค และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

6.1.2.1. กิจกรรมในกระบวนการเศรษฐกิจชุมชน มีผลกระทบทางตรงต่อการจัดสรรกำไรส่วนเกินของชุมชน

ในด้านการให้การศึกษา พบว่า กิจกรรมในกระบวนการเศรษฐกิจชุมชนในด้านการขาย มีผลกระทบทางตรงต่อการจัดสรรกำไรส่วนเกินของชุมชนในด้านการให้ศึกษามากที่สุด 0.396 รองลงมา คือ การแปรรูป 0.234

ในด้านการให้ความอนุเคราะห์ชุมชน พบว่า กิจกรรมในกระบวนการเศรษฐกิจชุมชนในด้านการขาย มีผลกระทบทางตรงต่อการจัดสรรกำไรส่วนเกินของชุมชนในด้านการให้ความอนุเคราะห์ชุมชนมากที่สุด 0.417 รองลงมา คือ การผลิต 0.176

ในด้านการสร้างสาธารณูปโภค พบว่า กิจกรรมในกระบวนการเศรษฐกิจชุมชนในด้านการขาย มีผลกระทบทางตรงต่อการจัดสรรกำไรส่วนเกินของชุมชนในด้านการสร้างสาธารณูปโภคมากที่สุด 0.334 รองลงมา คือ การแปรรูป และการผลิต 0.143 และ 0.125 ตามลำดับ

ในด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ พบว่า กิจกรรมในกระบวนการเศรษฐกิจชุมชนในด้านการผลิต มีผลกระทบทางตรงต่อการจัดสรรกำไรส่วนเกินของชุมชนในด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติมากที่สุด 0.381 เนื่องจากการผลิตสินค้าชุมชนจำเป็นต้องได้รับการรับรองมาตรฐาน เช่น อบ. มอก. ฮาลาล หรือมาตรฐานอื่นๆ เป็นต้น รองลงมา คือ การแปรรูป 0.212

ผลการวิเคราะห์ขนาดของผลกระทบของกิจกรรมในกระบวนการเศรษฐกิจชุมชน ที่มีต่อการจัดสรรกำไรของชุมชน สามารถสรุปได้ว่า กิจกรรมในกระบวนการเศรษฐกิจชุมชน มีผลกระทบทางตรงต่อการจัดสรรกำไรส่วนเกินของชุมชน โดยปัจจัยด้านการขายมีผลกระทบมากที่สุดต่อปัจจัยของการจัดสรรกำไรส่วนเกินของชุมชนในการให้ความอนุเคราะห์ชุมชน การให้การศึกษา และการสร้างสาธารณูปโภค 0.417 0.396 และ 0.334 ตามลำดับ ส่วนปัจจัยด้านการผลิตมีผลกระทบมากที่สุดต่อการจัดสรรกำไรส่วนเกินของชุมชนในด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ 0.381 สำหรับกิจกรรมการบริโภคของคนในชุมชน ไม่มีผลต่อการจัดสรรกำไรส่วนเกินของชุมชนในทุกด้าน เนื่องจากผลที่เกิดขึ้นจากการบริโภค อาจอยู่ในรูปของการนำไปทำนุบำรุงทางด้านศาสนา และศิลปวัฒนธรรม

6.1.3 ผลกระทบทางตรงและผลกระทบทางอ้อมของปัจจัยผลักดันเศรษฐกิจชุมชน 4 ปัจจัย คือ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การพัฒนากลุ่ม/องค์กรชุมชน การพัฒนาพื้นฐานเศรษฐกิจชุมชน และการพัฒนาพื้นฐานทางกายภาพ ที่มีต่อการจัดสรรกำไรส่วนเกินของชุมชน ในด้านต่างๆ 4 ด้าน การให้การศึกษา การให้ความอนุเคราะห์ชุมชน การสร้างสาธารณูปโภค และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

6.1.3.1. ปัจจัยผลักดันเศรษฐกิจชุมชน มีผลกระทบทางตรงต่อการจัดสรรกำไรส่วนเกินของชุมชน

ในด้านการให้การศึกษา พบว่า ปัจจัยผลักดันเศรษฐกิจชุมชนในด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ มีผลกระทบทางตรงต่อการจัดสรรกำไรส่วนเกินของชุมชนในด้านการให้ศึกษามากที่สุด 0.320 รองลงมา คือ การพัฒนาพื้นฐานเศรษฐกิจชุมชน และการพัฒนาพื้นฐานทางกายภาพ 0.177 และ 0.130 ตามลำดับ

ในด้านการให้ความอนุเคราะห์ชุมชน พบว่า ปัจจัยผลักดันเศรษฐกิจชุมชนในด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ มีผลกระทบทางตรงต่อการจัดสรรกำไรส่วนเกินของชุมชนในด้านการให้ความอนุเคราะห์ชุมชนมากที่สุด 0.278 รองลงมา คือ การพัฒนาพื้นฐานทางกายภาพ และการพัฒนาพื้นฐานเศรษฐกิจชุมชน 0.232 และ 0.182 ตามลำดับ

ในด้านการสร้างสาธารณูปโภค พบว่า ปัจจัยผลักดันเศรษฐกิจชุมชนในด้านการพัฒนาพื้นฐานเศรษฐกิจชุมชน มีผลกระทบทางตรงต่อการจัดสรรกำไรส่วนเกินของชุมชนในด้านการสร้างสาธารณูปโภคมากที่สุด 0.321 รองลงมา คือ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ 0.304

ในด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ พบว่า ปัจจัยผลักดันเศรษฐกิจชุมชนในด้านการพัฒนาพื้นฐานทางกายภาพ มีผลกระทบทางตรงต่อการจัดสรรกำไรส่วนเกินของชุมชนในด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติมากที่สุด 0.434 รองลงมา คือ การพัฒนากลุ่ม/องค์กรชุมชน 0.279

ผลการวิเคราะห์ขนาดของผลกระทบทางตรงของปัจจัยผลักดันเศรษฐกิจชุมชน ที่มีต่อการจัดสรรกำไรของชุมชน สามารถสรุปได้ว่า ปัจจัยผลักดันเศรษฐกิจชุมชน มีผลกระทบทางตรงต่อการจัดสรรกำไรส่วนเกินของชุมชน โดยปัจจัยด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์มีผลกระทบมากที่สุด ต่อปัจจัยของการจัดสรรกำไรส่วนเกินของชุมชนในด้านการให้การศึกษา และการสร้างสาธารณูปโภค 0.320 และ 0.304 ตามลำดับ และปัจจัยด้านการพัฒนาพื้นฐานทางกายภาพมีผลกระทบมากที่สุดต่อปัจจัยของการจัดสรรกำไรส่วนเกินของชุมชนในด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และการสร้างสาธารณูปโภค 0.434 และ 0.321 ตามลำดับ

6.1.3.2. ปัจจัยผลักดันเศรษฐกิจชุมชน มีผลกระทบทางอ้อมต่อการจัดสรรกำไรส่วนเกินของชุมชน

ในด้านการให้การศึกษา พบว่า ปัจจัยผลักดันเศรษฐกิจชุมชนในด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ มีผลกระทบทางอ้อมต่อการจัดสรรกำไรส่วนเกินของชุมชนในด้านการให้ศึกษามากที่สุด 0.302 รองลงมา คือ การพัฒนาพื้นฐานเศรษฐกิจชุมชน การพัฒนากลุ่ม/องค์กรชุมชน และการพัฒนาพื้นฐานทางกายภาพ 0.110 0.047 และ 0.038 ตามลำดับ

ในด้านการให้ความอนุเคราะห์ชุมชน พบว่า ปัจจัยผลักดันเศรษฐกิจชุมชนในด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ มีผลกระทบทางอ้อมต่อการจัดสรรกำไรส่วนเกินของชุมชนในด้านการให้ความอนุเคราะห์ชุมชนมากที่สุด 0.293 รองลงมา คือ การพัฒนาพื้นฐานเศรษฐกิจชุมชน การพัฒนากลุ่ม/องค์กรชุมชน และการพัฒนาพื้นฐานทางกายภาพ 0.116 0.044 และ 0.037 ตามลำดับ

ในด้านการสร้างสาธารณูปโภค พบว่า ปัจจัยผลักดันเศรษฐกิจชุมชนในด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ มีผลกระทบทางอ้อมต่อการจัดสรรกำไรส่วนเกินของชุมชนในด้านการสร้างสาธารณูปโภคมากที่สุด 0.288 รองลงมา คือ การพัฒนาพื้นฐานเศรษฐกิจชุมชน การพัฒนากลุ่ม/องค์กรชุมชน และการพัฒนาพื้นฐานทางกายภาพ 0.093 0.060 และ 0.050 ตามลำดับ

ในด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ พบว่า ปัจจัยผลักดันเศรษฐกิจชุมชนในด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ มีผลกระทบทางอ้อมต่อการจัดสรรกำไรส่วนเกินของชุมชนในด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติมากที่สุด 0.260 รองลงมา คือ การพัฒนากลุ่ม/องค์กรชุมชน และการพัฒนาพื้นฐานทางกายภาพ 0.139 และ 0.115 ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ขนาดของผลกระทบทางอ้อมของปัจจัยผลักดันเศรษฐกิจชุมชน ที่มีต่อการจัดสรรกำไรของชุมชน สามารถสรุปได้ว่า ปัจจัยผลักดันเศรษฐกิจชุมชน มีผลกระทบทางอ้อมต่อการจัดสรรกำไรส่วนเกินของชุมชน โดยปัจจัยผลักดันเศรษฐกิจชุมชนในด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ มีผลกระทบทางอ้อมมากที่สุดต่อทุกปัจจัยของการจัดสรรกำไรส่วนเกินของชุมชน ได้แก่ การให้การศึกษา การให้ความอนุเคราะห์ชุมชน การสร้างสาธารณูปโภค และ การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ 0.302 0.293 0.288 และ 0.260 ตามลำดับ

6.2 อภิปรายผลการวิจัย

ข้อมูลทั่วไป

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 45 - 49 ปี สถานภาพสมรส มีการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา ประกอบอาชีพทำนา สินค้าที่ผลิตส่วนใหญ่เป็นประเภทผ้าและเครื่องแต่งกาย ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีตำแหน่งเป็นประธานกลุ่มอาชีพ รายได้ของกลุ่มอาชีพเฉลี่ยต่อ

เดือน 10,000 – 20,000 บาท กลุ่มอาชีพส่วนใหญ่มีจำนวนสมาชิก 10 - 20 คน และสมาชิกในกลุ่มอาชีพเกือบทั้งหมดเคยได้รับการอบรมที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มอาชีพจากทั้งภาครัฐและเอกชนสูงถึงร้อยละ 96.1

เมื่อพิจารณาเป็นรายจังหวัด พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้ง 6 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดนครราชสีมา อุบลราชธานี สุรินทร์ ขอนแก่น อุดรธานี และเลย มีกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุตั้งแต่ 45 – 59 ปี สถานภาพสมรส มีการศึกษาอยู่ในระดับต่ำ โดยจบการศึกษาในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เกรียงศักดิ์ เอี่ยมเก็บ (2546) ที่ศึกษาสถานภาพการผลิต ผลิตภัณฑ์สมุนไพรและอาหารเสริมเพื่อสุขภาพ เพื่อเศรษฐกิจชุมชนในจังหวัดนครราชสีมา พบว่า แรงงานที่ใช้ในการผลิตส่วนใหญ่จบการศึกษาในระดับประถมศึกษา ทางด้านการประกอบอาชีพของกลุ่มตัวอย่างในจังหวัดอุบลราชธานี สุรินทร์ ขอนแก่น และอุดรธานี พบว่า กลุ่มตัวอย่างประกอบอาชีพทำนาเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพรเทพ รัตนเรืองศรี (2549) ที่ศึกษายุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนในการแก้ปัญหาความยากจน ตำบลโนนสะอาด อำเภอหนองเรือ จังหวัดขอนแก่น พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำนา โดยพื้นที่เป้าหมายทั้ง 4 จังหวัดได้ทำการผลิตสินค้าประเภทผ้าและเครื่องแต่งกาย ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นประธานกลุ่มอาชีพ ส่วนกลุ่มตัวอย่างในจังหวัดนครราชสีมา นั้น ประกอบอาชีพรับจ้าง ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นผู้นำชุมชน และจังหวัดเลยส่วนใหญ่ ประกอบอาชีพค้าขาย และแม่บ้าน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นกรรมการกลุ่มอาชีพ โดยทั้งสองจังหวัดนี้ผลิตสินค้าประเภทอาหารเช่นเดียวกัน ในด้านรายได้ของกลุ่มอาชีพ พบว่า กลุ่มอาชีพในจังหวัดอุดรธานีสามารถทำรายได้ได้สูงที่สุด ซึ่งมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนมากกว่า 50,000 บาทขึ้นไป โดยมีจำนวนสมาชิกกลุ่ม 10 - 20 คน รองลงมาคือ กลุ่มอาชีพในจังหวัดสุรินทร์ ซึ่งมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนมากกว่า 50,000 บาทขึ้นไป โดยมีจำนวนสมาชิกกลุ่ม 21 - 30 คน คน รายได้ของกลุ่มอาชีพในจังหวัดเลยเฉลี่ยต่อเดือน 20,001 – 30,000 บาท โดยมีจำนวนสมาชิกกลุ่ม 10 - 20 คน รายได้ของกลุ่มอาชีพในจังหวัดอุบลราชธานีเฉลี่ยต่อเดือนมากกว่า 50,000 บาทขึ้นไป โดยมีจำนวนสมาชิกกลุ่ม 31 - 40 คน - และรายได้ของกลุ่มอาชีพในจังหวัดนครราชสีมา และจังหวัดขอนแก่นเท่ากัน โดยมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,000 – 20,000 บาท มีจำนวนสมาชิกกลุ่ม 10 - 20 คน ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เกรียงศักดิ์ เอี่ยมเก็บ (2546) ที่ศึกษาสถานภาพการผลิต ผลิตภัณฑ์สมุนไพรและอาหารเสริมเพื่อสุขภาพ เพื่อเศรษฐกิจชุมชนในจังหวัดนครราชสีมา พบว่า กลุ่มอาชีพมียอดจำหน่ายสินค้าเฉลี่ยต่อเดือน 20,000 บาท ซึ่งทั้ง 6 จังหวัดเคยได้รับการอบรมกลุ่มอาชีพจากทั้งภาครัฐและเอกชน

ปัจจัยผลักดันเศรษฐกิจชุมชน

ผู้นำเศรษฐกิจชุมชนยอมรับความคิดเห็นของคนอื่นได้ในระดับมาก ในส่วนของสมาชิกกลุ่มพบว่า สมาชิกกลุ่มมีความรู้ด้านวิธีการผลิตสินค้าในระดับมาก ประกอบกับเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมเป็นที่ปรึกษาในการประกอบอาชีพให้แก่ชุมชนในระดับมากที่สุด ด้านการพัฒนา กลุ่ม สมาชิกกลุ่มมีความเข้าใจถึงการรวมกลุ่มอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Markusen A. (2004) ที่ศึกษาเป้าหมายด้านอาชีพในการพัฒนาภูมิภาคและเศรษฐกิจชุมชน ผลการศึกษาพบว่า บุคคลที่เป็นผู้ประกอบการมีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของท้องถิ่น และสามารถเรียนรู้ที่จะเป็นสมาชิกในกลุ่มอาชีพได้ โดยเป้าหมายของกลุ่มอาชีพคือ การแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการรวมกลุ่ม การเติบโตของกลุ่ม และการร่วมมือกับส่วนอื่น นอกจากนี้สมาชิกกลุ่มยังมีส่วนร่วมในการหาเงินทุนโดยการจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์ในชุมชน และมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของกลุ่มออมทรัพย์อย่างสม่ำเสมอในระดับมาก และสมาชิกกลุ่มยังมีส่วนร่วมในการพัฒนาและปรับปรุงระบบประปา และถนนภายในชุมชนเพื่อการบริโภคและการผลิตในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของมงคล ดำานันท์ (2541) ที่ศึกษาแนวทางในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน ที่ควรมีความเข้าใจในการสร้างกลุ่มและการดำเนินกิจกรรมในรูปแบบกลุ่มที่มีผู้นำชาวบ้านและผู้ที่เกี่ยวข้องร่วมกันทำงาน เป็นหัวใจของเศรษฐกิจชุมชนซึ่งสอดคล้องกับวัฒนธรรมไทยที่คนชนบทมีความเกื้อหนุนจุนเจือซึ่งกันและกัน โดยการพัฒนาพื้นฐานทางกายภาพของชุมชนที่สำคัญที่สุดคือ การพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการบริโภคและการผลิต

เมื่อพิจารณาเป็นรายจังหวัด พบว่า ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในส่วนของการพัฒนาผู้นำเศรษฐกิจชุมชนในจังหวัดนครราชสีมา อุบลราชธานี และเลย ผู้นำชุมชนมีความรู้และความเข้าใจถึงความจำเป็นในการผลิตสินค้าอยู่ในระดับมาก ผู้นำชุมชนจังหวัดสุรินทร์ และอุดรธานียอมรับความคิดเห็นของคนอื่นได้ในระดับมาก และผู้นำชุมชนจังหวัดขอนแก่นมีทัศนคติที่ดีต่อการพัฒนาชุมชนในระดับมากที่สุด ในส่วนของการพัฒนาสมาชิกกลุ่มในจังหวัดนครราชสีมา พบว่าสมาชิกกลุ่มอาชีพได้รับการพัฒนาให้รู้จักแสวงหาข้อมูลจากแหล่งต่างๆ เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพในระดับมาก สมาชิกกลุ่มอาชีพในจังหวัดอุบลราชธานี ขอนแก่น และอุดรธานีมีความรู้ด้านวิธีการผลิตสินค้าในระดับมาก ส่วนสมาชิกกลุ่มอาชีพในจังหวัดสุรินทร์มีความรู้ด้านวิธีการผลิตสินค้า และมีความสามารถทำการผลิตสินค้าได้ทุกคนในระดับมาก ในส่วนของการพัฒนาเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องในจังหวัดนครราชสีมา อุบลราชธานี ขอนแก่น และอุดรธานี พบว่าเจ้าหน้าที่มีส่วนร่วมเป็นที่ปรึกษาในการประกอบอาชีพให้แก่ชุมชนในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพรเทพ รัตนเรืองศรี (2549) ที่ศึกษายุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนในการแก้ปัญหาคความยากจน ตำบลโนนสะอาด อำเภอหนองเรือ จังหวัดขอนแก่น พบว่า

การพัฒนากลุ่มเศรษฐกิจชุมชน ต้องการผู้เชี่ยวชาญในการให้คำปรึกษาเพื่อการพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ รวมทั้งการบรรจุหีบห่อ ส่วนเจ้าหน้าที่ในจังหวัดสุรินทร์ และเลย มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ในระดับมาก

ด้านการพัฒนาสมาชิกกลุ่ม หรือองค์กรชุมชนในจังหวัดนครราชสีมา สุรินทร์ ขอนแก่น และอุดรธานี พบว่า สมาชิกกลุ่มกลุ่มอาชีพมีความเข้าใจถึงการรวมกลุ่มอยู่ในระดับมาก สมาชิกกลุ่มอาชีพในจังหวัดอุบลราชธานีมีความเข้าใจในการดำเนินกิจกรรมของกลุ่มอาชีพได้เป็นอย่างดีอยู่ในระดับมาก และสมาชิกกลุ่มอาชีพในจังหวัดเลยมีความเข้าใจถึงการพัฒนากลุ่มอยู่ในระดับมากที่สุด

ด้านการพัฒนาพื้นฐานเศรษฐกิจชุมชนในจังหวัดนครราชสีมา สุรินทร์ และขอนแก่น พบว่า สมาชิกกลุ่มอาชีพได้มีส่วนร่วมในการหาเงินทุนโดยการจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์ในชุมชนในระดับมาก สมาชิกกลุ่มอาชีพในจังหวัดอุบลราชธานีมีส่วนร่วมในการใช้เงินที่ได้จากการระดมทุนภายในหมู่บ้าน เพื่อนำมาใช้อย่างสมเหตุสมผลในระดับมาก ส่วนสมาชิกกลุ่มอาชีพในจังหวัดอุดรธานี และเลย มีส่วนร่วมในการหาเงินทุนโดยการจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์ในชุมชน และมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของกลุ่มออมทรัพย์อย่างสม่ำเสมอในระดับมาก

ด้านการพัฒนาพื้นฐานทางกายภาพในจังหวัดนครราชสีมา ขอนแก่น และเลย พบว่า สมาชิกกลุ่มอาชีพมีส่วนร่วมในการพัฒนาและปรับปรุงระบบประปาภายในชุมชนเพื่อการบริโภคและการผลิตในระดับมาก ส่วนสมาชิกกลุ่มอาชีพในจังหวัดอุบลราชธานีมีส่วนร่วมในการพัฒนาและปรับปรุงระบบประปาภายในชุมชนเพื่อการบริโภคและการผลิตเพียงระดับปานกลาง สมาชิกกลุ่มอาชีพในจังหวัดสุรินทร์มีส่วนร่วมในการพัฒนาและปรับปรุงคู คลองและบ่อน้ำภายในชุมชนเพื่อการบริโภคและการผลิต ในระดับปานกลาง สมาชิกกลุ่มอาชีพในจังหวัดอุดรธานีมีส่วนร่วมในการพัฒนาและปรับปรุงถนนในชุมชน เพื่อการบริโภคและการผลิตในระดับมาก

กิจกรรมในกระบวนการเศรษฐกิจชุมชน

กลุ่มอาชีพให้ความสำคัญกับคุณภาพของผลผลิตในระดับมากที่สุด ซึ่งกลุ่มอาชีพได้รับความรู้ในการแปรรูปจากเจ้าหน้าที่ของรัฐในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอัจฉรา มลิวงศ์ และ ขจรศักดิ์ วงศ์วิราช (2554) ที่ศึกษาการพัฒนาผลิตภัณฑ์สมุนไพรสู่มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนนวดแผนไทยบ้านแม่ทะ อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง พบว่า แนวทางในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ต้องให้สมาชิกกลุ่มมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ เพื่อเข้าสู่การรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน โดยได้รับคำแนะนำจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้เป็นหน่วยงานหนุนเสริม ผลักดันและสร้างองค์ความรู้ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ส่วน

ผลผลิตนั้นส่วนใหญ่กลุ่มอาชีพมีการกระจายผลผลิตโดยการขายปลีก นอกจากนี้สมาชิกกลุ่มมีการควบคุมค่าใช้จ่ายในการบริโภคไม่ให้เกินกว่ารายได้ที่มีอยู่ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Crowe J. A. (2006) ที่ศึกษากลยุทธ์การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนในวอชิงตัน โดยการศึกษาธรรมชาติและทุนทางสังคม พบว่า การที่คนในชุมชนรู้จักประหยัด จะทำให้ประสบผลสำเร็จในการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน

เมื่อพิจารณาเป็นรายจังหวัด พบว่า ด้านการผลิตกลุ่มอาชีพในจังหวัดนครราชสีมาให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ร่วมกันในการผลิตในระดับมากที่สุด กลุ่มอาชีพในจังหวัดอุบลราชธานี สุรินทร์ ขอนแก่น อุรธานี และเลยให้ความสำคัญกับคุณภาพของผลผลิตในระดับมากที่สุด

ด้านการบริโภค สมาชิกกลุ่มอาชีพในจังหวัดนครราชสีมามีการควบคุมค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่เพื่อไม่ให้หมดไปกับสินค้าเพื่อการบริโภคในระดับมาก ส่วนสมาชิกกลุ่มในจังหวัดอุบลราชธานี ขอนแก่น อุรธานี และเลย มีการควบคุมค่าใช้จ่ายในการบริโภคไม่ให้เกินกว่ารายได้ที่มีอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอดิศักดิ์ น้อยสุวรรณ (2543) ที่ศึกษาการจัดทำยุทธศาสตร์เศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเองจังหวัดเลย (พ.ศ. 2542 – 2544) พบว่า สมาชิกกลุ่มอาชีพได้รับการปลูกฝังแนวคิดไม่ให้ใช้จ่ายฟุ่มเฟือย เพื่อการส่งเสริมการผลิตและการบริโภคภายในท้องถิ่น และลดการพึ่งพาจากภายนอก นอกจากนี้สมาชิกกลุ่มอาชีพในจังหวัดสุรินทร์มีการใช้จ่ายเพื่อซื้อสินค้ามาบริโภคเพิ่มเติมตามความจำเป็นในระดับมาก

ด้านการแปรรูป กลุ่มอาชีพในจังหวัดนครราชสีมาให้ความสำคัญกับการแปรรูปผลผลิตโดยใช้กระบวนการแปรรูปที่ไม่สลับซับซ้อนในระดับมาก กลุ่มอาชีพในจังหวัดอุบลราชธานี สุรินทร์ และอุรธานีได้รับความรู้ในการแปรรูปจากเจ้าหน้าที่ของรัฐในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เสธา เจียว (2552) ที่ศึกษาแนวทางการจัดการเศรษฐกิจชุมชนของชุมชนราชธานีอโศก ตำบลบึงใหม่ อำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า แนวทางในการจัดการเศรษฐกิจชุมชนในชุมชนราชธานีอโศก เจ้าหน้าที่รัฐควรเข้ามาส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ด้านการผลิตและการแปรรูปแก่ผู้บริหารกลุ่มและสมาชิกชุมชน ส่วนกลุ่มอาชีพในจังหวัดขอนแก่นมีการรวมกลุ่มกันเพื่อการแปรรูปผลผลิตในระดับมาก และกลุ่มอาชีพในจังหวัดเลยได้รับความรู้ในการแปรรูปจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ และให้ความสำคัญกับการแปรรูปผลผลิตโดยใช้กระบวนการแปรรูปที่ไม่สลับซับซ้อนในระดับมากที่สุด

ด้านการขาย กลุ่มอาชีพในจังหวัดนครราชสีมา สุรินทร์ ขอนแก่น อุรธานี และเลยมีการขายผลผลิตโดยการขายปลีกในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เกรียงศักดิ์ เอี่ยมเก็บ (2546) ที่ศึกษาสถานภาพการผลิต ผลิตภัณฑ์สมุนไพรและอาหารเสริมเพื่อสุขภาพ เพื่อเศรษฐกิจชุมชนในจังหวัดนครราชสีมา พบว่า กลุ่มอาชีพมีการจำหน่ายสินค้าโดยการขายปลีก โดยให้สมาชิกนำไป

ขายที่ตลาดนัด หรือตามงานประเพณีต่าง ๆ ต่างจากกลุ่มอาชีพในจังหวัดอุบลราชธานีที่มีการขายผลผลิตโดยการขายส่งในระดับมาก

การจัดสรรกำไรส่วนเกินของชุมชน

ในการจัดสรรกำไรส่วนเกินกลุ่มอาชีพได้นำผลกำไรมาสนับสนุนการศึกษาในรูปของอุปกรณ์การเรียน ได้แก่ หนังสือเรียน อุปกรณ์กีฬา และอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับอุปกรณ์การเรียนในระดับปานกลาง ทั้งนี้ในการสนับสนุนเงินทุนแก่เยาวชนที่เพิ่งจบการศึกษาเพื่อประกอบอาชีพ การให้เงินช่วยเหลือ และการรักษาพยาบาลแก่คนชรา และการสนับสนุนกิจกรรมที่เหมาะสมแก่คนพิการยังอยู่ในระดับน้อย รวมทั้งการสนับสนุนการจัดการสิ่งปฏิภูลภายในหมู่บ้าน เช่น การจัดหาถังขยะ หรือเตาเผาขยะ ประจำหมู่บ้านยังอยู่ในระดับน้อยเช่นกัน แต่ในด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติกลุ่มอาชีพมีการร่วมกิจกรรม เพื่อให้ตระหนักถึงคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติ เช่น การขุดลอกคู คลองภายในชุมชน การปลูกป่า และการรักษาความสะอาดอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ มงคล ดอนขวา (2540) ที่กล่าวถึงแนวทางในการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน โดยการนำเอาหลักพุทธศาสนาเข้ามาปรับใช้ทางปรัชญา และนำหลักพุทธศาสนามานำเสนอเป็นเป้าหมายของการพัฒนา ต้องพัฒนามนุษย์ทั้งด้านจิตใจ และสติปัญญา เนื่องจากความสุขของมนุษย์นั้น ไม่ได้อยู่ที่รูปวัตถุภายนอกจึงเน้นเรื่องความรักและการเป็นผู้ให้เป็นหลักสำคัญในการอยู่ร่วมกันในชุมชน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Jackson E. T. (2004) ศึกษาวัฒนธรรมชุมชนผ่านความเป็นผู้ประกอบการ กรณีศึกษาการทำข้อตกลงในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนของชาวแคนาดา พบว่า การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนไม่เพียงแต่มุ่งสนใจเฉพาะในด้านเศรษฐกิจและการพัฒนาชุมชนเพียงอย่างเดียว แต่ยังรวมถึงการพัฒนาส่วนที่ไม่แสวงหาผลกำไรส่วนอื่นอีกด้วย โดยคนในชุมชนควรมีการเรียนรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และการสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อกันและกันระหว่างชุมชน

เมื่อพิจารณาเป็นรายจังหวัด พบว่า การสนับสนุนทางการศึกษาของกลุ่มอาชีพของทั้ง 6 จังหวัดยังอยู่ในระดับปานกลาง โดยกลุ่มอาชีพในจังหวัดนครราชสีมา และขอนแก่นมีการนำผลกำไรมาสนับสนุนการศึกษาในรูปของอุปกรณ์การเรียน ได้แก่ หนังสือเรียน อุปกรณ์กีฬา อื่นๆที่เกี่ยวข้องกับอุปกรณ์การเรียน นอกจากนี้กลุ่มอาชีพในจังหวัดนครราชสีมา อุบลราชธานี และเลย สนับสนุนการศึกษาในรูปของอาหารกลางวัน ส่วนกลุ่มอาชีพในจังหวัดสุรินทร์ และอุดรธานีนำผลกำไรมาสนับสนุนการศึกษาในรูปของการทัศนศึกษา/การดูงานในระดับน้อย

ด้านการให้ความอนุเคราะห์ในชุมชน พบว่า กลุ่มอาชีพในจังหวัดนครราชสีมา อุบลราชธานี อุดรธานี และเลย นำผลกำไรมาสนับสนุนเงินทุนแก่เยาวชนที่เพิ่งจบการศึกษาเพื่อ

ประกอบอาชีพในระดับปานกลาง ทางด้านกลุ่มอาชีพในจังหวัดขอนแก่นนำผลกำไรมาสนับสนุนกิจกรรมที่เหมาะสมแก่คนพิการในระดับปานกลาง ส่วนกลุ่มอาชีพในจังหวัดสุรินทร์มีการสนับสนุนเงินทุนแก่เยาวชนที่เพิ่งจบการศึกษาเพื่อประกอบอาชีพ ให้เงินช่วยเหลือ และการรักษาพยาบาลแก่คนชราและสนับสนุนกิจกรรมที่เหมาะสมแก่คนพิการในระดับน้อย

ด้านการสร้างสาธารณูปโภค พบว่า กลุ่มอาชีพในจังหวัดนครราชสีมา นำผลกำไรมาสนับสนุนการสร้างประปาหมู่บ้าน และการขุดสระน้ำไว้ใช้ในหมู่บ้านในระดับปานกลาง กลุ่มอาชีพในจังหวัดอุบลราชธานี ขอนแก่น และเลย นำผลกำไรมาสนับสนุนการจัดการสิ่งปฏิกูลภายในหมู่บ้าน เช่น การจัดหาถังขยะ หรือเตาเผาขยะ ประจำหมู่บ้านในระดับปานกลาง ส่วนจังหวัดสุรินทร์ และอุดรธานียังมีการสนับสนุนการจัดการสิ่งปฏิกูลภายในหมู่บ้านในระดับน้อย

ปัจจัยผลักดันเศรษฐกิจชุมชน มีผลกระทบทางตรงต่อกิจกรรมในกระบวนการเศรษฐกิจชุมชน

ปัจจัยผลักดันเศรษฐกิจชุมชนในด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลทำให้กิจกรรมในกระบวนการเศรษฐกิจชุมชนมีระดับการปฏิบัติการที่ดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของมงคล คำธานีนท์ (2541) ที่ศึกษาแนวทางในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน กล่าวว่าเมื่อมีความพร้อมในปัจจัยผลักดันเศรษฐกิจชุมชนแล้ว จะมีผลทำให้กระบวนการเศรษฐกิจชุมชนมีความพร้อมในการดำเนินการ โดยการพัฒนาผู้นำเศรษฐกิจชุมชนให้มีความสามารถในการทำให้สมาชิกกลุ่มยอมรับความคิดเห็นของคนอื่นได้ และพัฒนาสมาชิกกลุ่มให้มีความรู้ด้านวิธีการผลิตสินค้า รวมถึงการพัฒนาเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องให้มีส่วนร่วมเป็นที่ปรึกษาในการประกอบอาชีพให้แก่ชุมชน มีผลให้กิจกรรมในกระบวนการเศรษฐกิจชุมชนในด้านการขายสามารถขายผลผลิตโดยการขายปลีกได้มากขึ้น และยังทำให้สมาชิกกลุ่มรู้จักควบคุมค่าใช้จ่ายในการบริโภคไม่ให้เกินกว่ารายได้ที่มีอยู่ ที่สำคัญกลุ่มอาชีพให้ความสำคัญกับคุณภาพของผลผลิต และยังได้รับความรู้ในการแปรรูปจากเจ้าหน้าที่ของรัฐมากขึ้นด้วย

กิจกรรมในกระบวนการเศรษฐกิจชุมชน มีผลกระทบทางตรงต่อการจัดสรรกำไรส่วนเกินของชุมชน

กิจกรรมในกระบวนการเศรษฐกิจชุมชนในด้านการขายเป็นปัจจัยสำคัญต่อการจัดสรรกำไรส่วนเกินของชุมชน โดยเฉพาะการมุ่งเน้นในการขายปลีก โดยที่กำหนดราคาขายให้เป็นไปตามราคาตลาด มีผลให้กลุ่มอาชีพมีความสามารถในการจัดสรรกำไรส่วนเกินมาสนับสนุนเงินทุน เพื่อให้ความอนุเคราะห์แก่เยาวชนที่เพิ่งจบการศึกษาในการประกอบอาชีพ ช่วยเหลือและให้การักษาพยาบาลแก่คนชรา และสนับสนุนกิจกรรมที่เหมาะสมแก่คนพิการ นอกจากนี้ยังสามารถ

จัดสรรกำไรส่วนเกินเพื่อสนับสนุนการศึกษาในรูปของอุปกรณ์การเรียน ได้แก่ หนังสือเรียน อุปกรณ์กีฬา อื่นๆที่เกี่ยวข้องกับอุปกรณ์การเรียน และสนับสนุนการจัดการสิ่งปฏิภูมภายในหมู่บ้าน เช่น การจัดหาถังขยะ หรือเตาเผาขยะ ประจำหมู่บ้าน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Blatchford E. (1994) ศึกษาการทำงานร่วมกันเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนของชุมชนชนบทแลสกา พบว่า การจะทำให้ชุมชนมีการพัฒนาอย่างยั่งยืนควรสนับสนุนในปัจจัยด้านอื่นๆ ที่นอกเหนือจากการสร้างงาน ได้แก่ น้ำสะอาดเพื่อการบริโภค การสุขภาพ การให้การศึกษา การรับรองการสร้างคุณภาพให้แก่เด็กในชุมชน และมีบริการเพื่อสุขภาพให้แก่คนในชุมชน

ส่วนกิจกรรมในกระบวนการเศรษฐกิจชุมชนในด้านการผลิต โดยการให้ความสำคัญกับคุณภาพของผลผลิตเป็นปัจจัยสำคัญต่อการจัดสรรกำไรส่วนเกินของชุมชนในการร่วมกิจกรรม เพื่อตระหนักถึงคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติ เช่น การขุดลอกคู คลองภายในชุมชน การปลูกป่า และการรักษาความสะอาด

ปัจจัยผลักดันเศรษฐกิจชุมชน มีผลกระทบทางตรงต่อการจัดสรรกำไรส่วนเกินของชุมชน

ปัจจัยผลักดันเศรษฐกิจชุมชนในด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยการพัฒนาผู้นำเศรษฐกิจชุมชนให้มีความสามารถในการทำให้สมาชิกกลุ่มยอมรับความคิดเห็นของคนอื่นได้ และพัฒนาสมาชิกกลุ่มให้มีความรู้ด้านวิธีการผลิตสินค้า รวมถึงการพัฒนาเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องให้มีส่วนร่วมเป็นที่ปรึกษาในการประกอบอาชีพให้แก่ชุมชน มีผลให้กลุ่มอาชีพมีความสามารถในการจัดสรรกำไรส่วนเกินมาสนับสนุนเงินทุนเพื่อให้ความอนุเคราะห์แก่เยาวชนที่เพิ่งจบการศึกษาในการประกอบอาชีพ ให้การช่วยเหลือและรักษาพยาบาลแก่คนชรา รวมทั้งสนับสนุนกิจกรรมที่เหมาะสมแก่คนพิการ นอกจากนี้ยังสามารถจัดสรรกำไรส่วนเกินเพื่อสนับสนุนการศึกษาในรูปของอุปกรณ์การเรียน ได้แก่ หนังสือเรียน อุปกรณ์กีฬาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับอุปกรณ์การเรียนได้ดียิ่งขึ้น

ส่วนปัจจัยผลักดันเศรษฐกิจชุมชนในด้านการพัฒนาพื้นฐานทางกายภาพ โดยเฉพาะการพัฒนาและปรับปรุงระบบประปา และถนนภายในชุมชนเพื่อการบริโภคและการผลิต มีผลให้ชุมชนมีการจัดสรรกำไรส่วนเกิน โดยการจัดกิจกรรม เพื่อตระหนักถึงคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติ เช่น การขุดลอกคู คลองภายในชุมชน การปลูกป่า และการรักษาความสะอาด โดยการจัดการสิ่งปฏิภูมภายในหมู่บ้าน เช่น การจัดหาถังขยะ หรือเตาเผาขยะประจำหมู่บ้านได้ดียิ่งขึ้น

ปัจจัยผลักดันเศรษฐกิจชุมชน มีผลกระทบทางอ้อมต่อการจัดสรรกำไรส่วนเกินของชุมชน

ปัจจัยผลักดันเศรษฐกิจชุมชนในด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ มีผลกระทบทางอ้อมต่อการจัดสรรกำไรส่วนเกินของชุมชนในด้านการให้การศึกษามากที่สุด ผ่านกิจกรรมในกระบวนการเศรษฐกิจชุมชนในด้านการขาย และการแปรรูป กล่าวคือ การพัฒนาผู้นำเศรษฐกิจชุมชนให้มีความสามารถในการทำให้สมาชิกกลุ่มยอมรับความคิดเห็นของคนอื่นได้ และพัฒนาสมาชิกกลุ่มให้มีความรู้ด้านวิธีการผลิตสินค้า รวมถึงการพัฒนาเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องให้มีส่วนร่วมเป็นที่ปรึกษาในการประกอบอาชีพให้แก่ชุมชน มีผลให้กลุ่มอาชีพมีการขายผลผลิตโดยการขายปลีกอยู่ในระดับมาก สามารถกำหนดราคาให้เป็นไปตามราคาตลาด ทั้งนี้ได้รับความรู้ในการแปรรูปจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ นำมาซึ่งการจัดสรรกำไรส่วนเกินเพื่อการสนับสนุนการศึกษาในรูปแบบของอุปกรณ์การเรียน ได้แก่ หนังสือเรียน อุปกรณ์กีฬาอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกัอุปกรณ์การเรียนได้เป็นอย่างดี

6.3 ข้อเสนอแนะ

6.3.1 ข้อเสนอแนะจากงานวิจัย

1). ทรัพยากรมนุษย์เป็นปัจจัยสำคัญต่อการดำเนินกิจกรรมในกระบวนการเศรษฐกิจชุมชน ซึ่งทำให้ชุมชนสามารถบริหารจัดการในเรื่องของการผลิต การบริโภค การแปรรูป และการขายผลิตภัณฑ์ของกลุ่มอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ดังนั้นจึงควรให้ความสำคัญในการพัฒนาทั้งผู้นำเศรษฐกิจชุมชนในพื้นที่ ชาวบ้านหรือสมาชิกกลุ่มอาชีพ และเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง ให้มีความรู้และความสามารถด้านการผลิต รู้จักบริโภค และมีแนวคิดด้านการแปรรูป และการขาย โดยสร้างเครือข่ายกับองค์กรภาครัฐและเอกชน และส่งผลต่อการระดมคน เงินทุน การบริหารการจัดการในกระบวนการผลิตทุกด้านอย่างมีประสิทธิภาพโดยอาศัยความรู้และความสามารถของคนในชุมชน นอกจากนี้ การพัฒนาเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องก็มีความสำคัญ จึงควรพัฒนาให้มีความรู้อย่างลึกซึ้งในอุดมการณ์ และเทคนิคการกระตุ้น เชื่อมประสาน เพื่อให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนแบบมีส่วนร่วม เพื่อให้กลุ่มอาชีพประสบความสำเร็จ

เนื่องจากการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เป็นปัจจัยผลักดันสำคัญที่ทำให้เกิดการพัฒนากิจกรรมในกระบวนการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน นอกจากนี้ยังส่งผลต่อการจัดสรรกำไรส่วนเกินคืนสู่สังคมภายในชุมชน ดังนั้นกระทรวงศึกษาธิการ และกลุ่มอาชีพในชุมชน ตลอดจนผู้นำชุมชนควรร่วมกันสร้างบทเรียนในโรงเรียน เพื่อพัฒนาอาชีพบรรจุอยู่ในหลักสูตร หรืออาจนำนักเรียนเข้าไปศึกษาดูงาน หรือมีส่วนร่วมในกลุ่มอาชีพ ซึ่งส่งผลต่อความยั่งยืนของกลุ่มอาชีพ

2). การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนให้ยั่งยืนจะเกิดขึ้นได้นั้น คนในชุมชนไม่ควรคำนึงถึงผลประโยชน์ของตนเอง หรือของกลุ่มอาชีพของตนเพียงอย่างเดียว หากควรมีความตระหนักถึง

ผลประโยชน์ต่อส่วนรวมด้วย โดยให้มีการจัดสรรกำไรส่วนเกินของกลุ่มอาชีพเพื่อสนับสนุนชุมชนในการให้ความอนุเคราะห์แก่เยาวชนที่เพิ่งจบการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ ให้ความช่วยเหลือและให้การรักษาพยาบาลแก่คนชรา สนับสนุนกิจกรรมเพื่อคนพิการ และสนับสนุนการศึกษาให้แก่โรงเรียนของชุมชนในรูปของอุปกรณ์การเรียน อีกทั้งควรสนับสนุนการจัดการสิ่งปฏิบัติภายในหมู่บ้าน เช่น การจัดหาถังขยะ หรือเตาเผาขยะประจำหมู่บ้าน นอกจากนี้ยังควรตระหนักถึงคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติ โดยการวางแผนกระบวนการผลิตสินค้าอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้เกิดการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า โดยยังคงรักษาคุณภาพสินค้าของกลุ่มอาชีพอย่างสม่ำเสมอ

3). กลุ่มอาชีพที่ต้องการประสบความสำเร็จนอกจากจะมีความรู้ในการผลิตสินค้าเป็นอย่างดี และมีการควบคุมคุณภาพของสินค้าแล้วนั้น สมาชิกกลุ่มยังควรเข้าใจถึงการรวมกลุ่ม ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่นได้ และเพื่อความมั่นคงในการดำเนินงานของกลุ่ม สมาชิกกลุ่มควรร่วมกันจัดหาเงินทุนโดยการจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์ในชุมชน และจัดกิจกรรมของกลุ่มออมทรัพย์อย่างสม่ำเสมอ นอกจากนี้สมาชิกกลุ่มรวมทั้งคนในชุมชนควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของชุมชน โดยเฉพาะการพัฒนาระบบประปาเพื่อการอุปโภคและบริโภค และปรับปรุงถนนเพื่อสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน และปัจจัยสำคัญอีกประการคือ การยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ โดยการตระหนักถึงการควบคุมค่าใช้จ่ายในการบริโภคไม่ให้เกินกว่ารายได้ที่มีอยู่ ซึ่งวิธีการสำคัญคือการสอนให้สมาชิกกลุ่มรู้จักจัดทำและวิเคราะห์ระบบบัญชีของกลุ่ม เพื่อให้สมาชิกของกลุ่มอาชีพได้รับรู้ถึงรายละเอียดของค่าใช้จ่าย หรือต้นทุนของสินค้าที่กลุ่มอาชีพร่วมกันผลิตให้ชัดเจน รวมทั้งแจกแจงรายได้ที่ได้จากการสนับสนุนของรัฐบาล ออกจากรายได้ที่ได้จากการขาย เพื่อให้สามารถมองเห็นถึงศักยภาพในการดำเนินงานของกลุ่มได้อย่างแท้จริง นำไปสู่การแก้ไขปัญหาจากการดำเนินงานของกลุ่มได้อย่างตรงจุด

4). รายได้จากการขายสินค้าที่เกิดขึ้นจากชุมชน โดยคนในชุมชนมีส่วนร่วมในการผลิตและการพัฒนาร่วมกันนั้น จะนำไปจัดสรรให้เกิดการพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับการให้การศึกษา การให้ความอนุเคราะห์ชุมชน การสร้างสาธารณูปโภค และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ดังนั้นควรเน้นการอบรมแก่เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง และสมาชิกของกลุ่มอาชีพให้มีความรู้ด้านเทคนิค การขายและการตลาดที่เกิดขึ้นได้จริง ตามหลักแนวคิดปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด 4 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านผลิตภัณฑ์ (Product) ด้านราคา (Price) ด้านช่องทางการจัดจำหน่ายและการกระจายสินค้า (Channel and Distribution) และการส่งเสริมการตลาด (Promotion) เพราะจะทำให้มีรายได้จากสินค้าชุมชนเพิ่มขึ้นเพื่อนำไปจัดสรรการพัฒนาชุมชนในทุกด้าน เพื่อให้คนในชุมชนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น และลดปัญหาการอพยพย้ายถิ่นที่อยู่เพื่อไปประกอบอาชีพนอกพื้นที่ซึ่งเป็นสาเหตุ

ของความไม่มั่นคงทางสถาบันครอบครัวของคนในชุมชนชนบท โดยรัฐควรเข้ามามีบทบาทในเชิงนโยบาย และนำไปปฏิบัติจริง โดยผ่านหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ การช่วยประชาสัมพันธ์ในรูปแบบการนำคณะมาศึกษาดูงาน และกลุ่มอาชีพก็สามารถขายสินค้าได้ด้วย หรือนำผู้มีประสบการณ์มาช่วยพัฒนาบรรจุภัณฑ์สินค้าของกลุ่มอาชีพ หรือพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ ซึ่งจะทำให้คนในชุมชนที่มีอายุไม่มากนักจะยังคงทำงานอยู่ในกลุ่มอาชีพต่อไปถ้าหากคนกลุ่มนี้มีรายได้เพิ่มขึ้น นอกจากนี้รัฐอาจใช้ช่องทางประชาสัมพันธ์สินค้าของกลุ่มอาชีพ ด้วยสถานีวิทยุชุมชนจะทำให้สินค้าของกลุ่มอาชีพได้รับการเผยแพร่ผลิตภัณฑ์ เป็นการสร้างยอดขายให้กับสินค้าชุมชน

5. ในการพัฒนาเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน รัฐบาลและกระทรวงที่รับผิดชอบควรมีการพัฒนาหลักสูตรเพื่ออบรมเชิงปฏิบัติการให้แก่เจ้าหน้าที่ของภาครัฐให้มีความรู้และความเข้าใจ ตลอดจนนำไปปฏิบัติได้จริงในด้านการตลาด การผลิต การบริหารจัดการ และการเงิน เพื่อให้เป็นที่พึงของกลุ่มอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ หากเจ้าหน้าที่ที่ได้รับการฝึกอบรมในหลักสูตรดังกล่าวแล้ว ยังไม่สามารถเป็นที่พึ่งแก่กลุ่มอาชีพต่าง ๆ ได้ ก็ควรจะปรับเปลี่ยนรูปแบบการช่วยเหลือแก่กลุ่มอาชีพ โดยทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงาน เพื่อสร้างเครือข่ายกับภาคเอกชนและสถาบันการศึกษาในพื้นที่หรือบริเวณใกล้เคียง เพื่อมาอบรมให้กลุ่มอาชีพได้มีความรู้ความเข้าใจและสามารถนำไปปฏิบัติได้จริงในด้านการตลาด การผลิต การบริหารจัดการ และการเงิน อย่างไรก็ตามการให้ความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ภาครัฐควรสอดคล้องและตรงกับความต้องการของกลุ่มอาชีพ

6. การพัฒนาทางด้านการตลาดสำหรับสินค้าของกลุ่มอาชีพไปสู่การตลาดเชิงรุกแบบธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-commerce) ได้นั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการสร้างเว็บไซต์ทั้งภาษาอังกฤษ และภาษาไทย ตลอดจนการออกแบบเว็บไซต์ให้มีความสวยงามน่าดึงดูด มีตัวอย่างสินค้าให้ผู้ซื้อได้พิจารณาก่อนตัดสินใจซื้อ และอำนวยความสะดวกแก่ผู้สั่งซื้อได้อย่างมีประสิทธิภาพ การที่จะพัฒนาการตลาดเชิงรุกดังกล่าวได้นั้น สินค้าที่กลุ่มอาชีพได้ทำการผลิตจะต้องมีคุณภาพเข้าสู่เกณฑ์มาตรฐาน และถ้าหากการสร้างเว็บไซต์ดังกล่าว ทำให้มีคำสั่งซื้อจากลูกค้าชาวต่างประเทศเข้ามา ทางกลุ่มอาชีพต้องเข้าสู่กระบวนการในการทำธุรกิจระหว่างประเทศด้วยการจดทะเบียนจัดตั้งธุรกิจต่างๆ เข้าสู่ระบบบัญชีมาตรฐาน และมีการเสียภาษีอย่างถูกต้อง ซึ่งสอดคล้องกับข้อเสนอแนะข้อที่ 3 ที่เสนอแนะให้สมาชิกกลุ่มรู้จักจัดทำและวิเคราะห์ระบบบัญชีของกลุ่ม

อย่างไรก็ตาม ข้อเสนอแนะจากงานวิจัยดังกล่าวเป็นแนวทางหนึ่งที่ทำให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน โดยคนในชุมชนชนบทจะต้องไม่ลืมอาชีพหลักทางด้านเกษตรซึ่งเคียงคู่กับวิถีชีวิตของคนในชุมชนชนบท และยังเป็นรายได้หลักที่สำคัญ ดังนั้นเกษตรกรที่มีรายได้ส่วนเกินจาก

อาชีพหลักทางการเกษตรควรจัดสรรค้ำชูชุมชนด้านการให้การศึกษา การให้ความอนุเคราะห์ชุมชน การสร้างสาธารณูปโภค และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อให้การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนบรรลุวัตถุประสงค์ในการกินคืออยู่ดีของคนในชุมชน

6.3.2 ข้อเสนอแนะจากนักวิจัย

ในการวิจัยเรื่องการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน มีข้อเสนอแนะที่สำคัญดังต่อไปนี้

1). การทำวิจัยเรื่องการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนเป็นเพียงการศึกษาถึงปัจจัยผลักดันเศรษฐกิจชุมชน กิจกรรมในกระบวนการเศรษฐกิจชุมชน และการจัดสรรกำไรส่วนเกินคืนสู่ชุมชน เป็นการศึกษาที่เน้นเฉพาะพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือเท่านั้น ดังนั้นจึงควรมีการศึกษาเปรียบเทียบวิธีการในการวิจัยด้านการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน โดยเปรียบเทียบระหว่างภูมิภาค ซึ่งผลการวิจัยอาจจะมองภาพได้ชัดเจนยิ่งขึ้นว่า แต่ละภูมิภาคมีจุดเด่นและจุดด้อยในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนแตกต่างกันอย่างไร

2). ในการทำวิจัยในประเด็นการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน ควรนำแนวคิดและเทคนิคอื่นในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนทั้งในประเทศและต่างประเทศ เช่น การใช้ตัวแบบความคิดเชิงระบบ (System Model) เป็นกรอบในการระบุตัวบ่งชี้และตัวแปร สำหรับทำการเก็บข้อมูล ตัวแบบทางความคิดดังกล่าวเป็นที่รู้จักกันโดยทั่วไปในชื่อว่า ซีพีพีโมเดล (CIPP Model) (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545)

3). ในโอกาสต่อไปควรมีการศึกษาเปรียบเทียบการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนระหว่างประเทศไทยกับประเทศในกลุ่มอาเซียน ว่ามีความแตกต่างอย่างไรในการนำไปเป็นข้อมูลสำหรับการวางกลยุทธ์เพิ่มความมั่นคงของชุมชนฐานราก เพื่อรองรับการเปิดประตูอาเซียน หรือประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC) ในปี พ.ศ. 2558